

LATVIŲ LITERATŪRA

Ant. Rupainio romanų trilogija

MAG. HIST. K. STAL ŠANS, Newark, N. J.

Katalikiškoji Latvijos dalis — Latgala — daugeliu atvejų yra surišta su Lietuva: tai pats Vilnijos regiono šalinys; šiaurės pats kalvuotas žemės paviršius, tie patys šimtai didesni ir mažesni ežerai, tie patys pušynai, beržynai, tas pats gamtos grožis.

Nemačiau Latgala yra surišta su Lietuva istoriniais saitais. Po Livonijos ordino subyrėjimo visos latvių žemės į šiaurę nuo Dauguvos, įskaitant Rygos miestą, Vilniaus nutarimu 1561 m. lapkričio 28 dieną buvo prijungtos prie Lietuvos, pavadinanti "Uždauguvio hercogystę", kaip pusiau autonominis kraštas. Po švedų karų 1629 metais vakarinė tos hercogystės dalis su Rygos miestu buvo prijungta prie Švedijos, bet rytinė dalis, pradedant nuo Pededzės upės, didelio Lubano ežero ir Aiiviekės upės, liko prie Lietuvos, kaip "Inflantijos hercogystė", su savo seimeliu Daugpilyje.

Nuo tų laikų tenai įsitvirtino katalikybė. Tai ir buvo dabartinė Latgala. Ji išliko prie Lietuvos dar ištisus 211 metų. Jos likimas buvo išspręstas 1772 metais, kada jungtinė Lietuvos-Lenkijos valstybė antrą kartą buvo suskaldyta. Tada Latgala kartu su rytinės Lietuvos kraštais buvo prijungta prie Rusijos; ji kartu su Lietuva išliko iki 1918 metų Rusijos valdžioje.

Latgala kartu su Lietuva nešė žiauriausią rusų prispaudimą; jos gyvam kūniui susalvėjimo (lenkinimo, rusinimo, gudėjimo) bangos krito giliai žaizdas, lygiai kaip ir rytų Lietuvoje. Tie patys žiauriojo Vilniaus gubernatoriaus Muravjovo-koriko įsakymai praeituo amžiaus antrojoje pusėje buvo vykdomi ir Latgaliroje: tas pats spaudos uždraudimas spausdinti knygas lotynų raidėmis, tas pats tautos pasipriešinimas, knygų gabenimas iš kitur, katalikų bažnyčių uždarinėjimas, cerkvių statymas, rusinimas per mokyklas ir administraciją, lenkinimas per dvarus ir bažnyčią ir t. t.

Latgalių prisikėlimo apaštalas

Tais tamsybės ir neaprašomo skurdo laikais vienam antram iš liaudies tarpo pavyko patekti į tuometines augštesnio tipo mokyklas miestuose, bet jie paprastai žuvo tautai — sulenkėjo, o evangelikijoje Latvijoje — suvokietėjo. Lūžis įvyksta 1870-1880 metais. Būrelis jaunų inteligentų Latgalos centro mieste Rezeknėje nusprendžia eiti kitu, priešingu keliu — neišžadėti savo tautos, nešti jai šviesą, ginti jos teises. Jų priešakyje stoją Pėteris Miglinieks, gabus ir drąsus jaunuolis. Būdinga jo pavardė. Jis yra kaip iš miglos ar tamsos. Jis pasidaro latgaliečių tautos prisikėlimo apaštala. Šiuo atžvilgiu jį galima prilyginti Krišjanui Valdemarui ir Jonui Basanavičiui. Savo romanų trilogijoje Antons Rupainis kaip svarbiausias asmenybę bei didvyrį yra išrinkęs Petrą Miglinieką. Bet pirma nei apie tai kalbėsime, sustosime prie paties veikalo autoriaus.

Autorius

Antons Rupainis yra gimęs 1906 m. rugsėjo 13 dieną Berzgalės valsčiuje, Rezeknės apskr., Baigės 7 klasių pradžios mokyklą, stoji į Rezeknės mokytojų institutą, kur parodė tokius gabumus, kad baigiant 1928 m. besimokant jau vadovavo mokinių horui ir valstybės lėšomis buvo komandiruotas Genevon į jaunųjų mokytojų konferenciją, po kurios 3 mėnesių laikotarpyje padarė keliones po Švei-

cariją, Prancūziją, Vokietiją, Italiją, Cekoslovakiją. Sugrįžęs pradėjo studijuoti muziką Rygos konservatorijoje, bet dėl lėšų stokos turėjo pertraukti. Pradedo mokytojauti. Persunktas tėvynės ir tautos meilės, susikirto su tometiniais politinėmis partijomis dėl jų idėjų stokos. Partijų lyderiai jam atsikėrė — nedavė pastovios mokytojo vietos ir mėtė iš vietos į vietą, bet tai išėjo jo naudai. Atsirado proga arčiau susipažinti su savo mylimu kraštu ir jo žmonėmis. Nebuvo Latgaloje to valsčiaus, kurio Rupainis savo dvi-račiu nebūtų aplankęs. Visur ruošė vaidinimu ir chorą. Po baisios rusų prispaudos Latgala kėlėsi viešam gyvenimui.

Jau institute parašė pirmą scenos veikalą, bet mokytojavimo metu pasirodė keletas veikalų, iš kurių dramoje "Pirmieji gaili dzied" (Pirmieji gaidžiai gieda) Pėteris Miglinieks gina valstiečių teises prieš dvarininkus. Iš žymiausių veikalų, parašytų 1929-1936 m. laikotarpyje, tenka paminėti romaną "Baltie tėvai" (Baltieji tėvai), kuris pasakoja apie dominikonų ir kapucinų tėvų veiklą Latgaloje ir jų susidūrimą su senųjų latgaliečių papročiais ir tikyba. Turėdamas muzikinių gabumų, parašė giesmių (dainų) vaidinimą "Kazas Ezerniekos" (Vestuvės Ezerininkuose). Veikalas buvo numatytas pastatyti Rygos Dailes teatre, bet dėl politinių intrigų buvo atidėtas. Nepriklausomybės laikais suspėjo parašyti jaunimo dramą "Jauna uždė" (Atžalynas), romanus "Tumšais plivuris" (Tamsioji uždanga) ir "Gaili puskakti" (Gaidžiai vidurnakty).

Romanų trilogija

Vienas iš plačiausių ir reikšmingiausių Antano Rupainio veikalų, kuris bus sekančių kartų skaitomas, yra jo romanų trilogija "Mara mostas" (Marija prabunda). (Latgala tautoje dar yra vadinama "Maras zeme" arba Dievo Motinos šv. Marijos žemė. Visuose trijuose tomuose kaip raudonas siūlas vijasi latgalių prisikėlimo veikėjo Petro Miglinieko gyvenimas, pradedant nuo lopšio ir valstybės ir mokyklinio amžiaus, vėliau plačiai vaizduojant jo veiklą, nukreiptą prieš tautos prispaudėjus, jo kančias ir dramatišką mirtį.

Pėteris Miglinieks (1850-1883) latvių istorijoje ir literatūroje buvo mažai žinomas, vos vos minimas, bet užtat tautoje plačiai pažįstamas kaip jos užtarijėjas. Apie jį ejo legendos, jis buvo laikomas net šventuoju. Tai atsiminę, nepriklausomybės laikais būrelis entuziastų su Antanu Rupainiu priešakyje, stropiai ėmė rinkti žinias apie Petrą Miglinieką. Daug medžiagos įteikė M. giminaičiai — seserų sūnūs kun. Francis Kemps ir adv. Nikodems Rancans, bet ypatingai daug čia pagelbėjo Miglinieko jaunystės draugė ir kom patriotė Marcella Gutane, kuri romane veikia kaip Marcė. Daug dokumentinių duomenų Rupainis yra radęs Latgalos istoriko B. Brežgio bibliotekoje. Trilogijos pabaigoje A. Rupainis duoda platų istorinės literatūros sąrašą; taipgi jo veikalas pasidaro vaizdinga Latgalos praeitimi.

Pėteris Miglinieks yra gimęs Nautrenų valsčiuje, Rezeknės apskr. kaip ūkininko sūnus, bet apie jį yra sukurta legenda, tartum jis būtų dvarininko Rozenšildo ir pusiau latvės, pusiau žigonės sūnus. Kaip ten bebūtų, jis baigia Rezeknės apskrities augštesniojo tipo mokyklą, nori

būti mokytoju ir šviesti tautą, bet jam, kaip katalikui, tai uždrausta. Vistiek jis nenusileidžia ir jėško teisybės. Išgirdęs, kad tai galima būtų rasti pas gubernatorių, su keliais susipratusiais abiturientais vyksta į Vilnių. Jie buvo girdėję, kad Muravjovo kancelarijoje atsakingą vietą užima latvis Janis Sprogis, todėl su džiaugsmu ir vilnimi vyksta pas jį. P. Miglinieks visu vardu išdėsto jū norą leisti mokytojauti ir prašo J. Sprogio pagalbos panaikinti uždraudimą spausdinti knygas lotynų raidėmis. Vietoj džiaugsmo — didelis nusivylimas. J. Sprogis, jaunuolių užkalbintas latviškai, atsako rusiškai su pastebimu latvišku akcentu. Jis paaiškina, kad apie mokytojavimą ir lotyniškias raides Latgaloje ir kalbos negali būti; evangelikijoje Latvijoje taip pat turi būti panaikintos gotiškios raidės ir jų vietoj įvestos rusiškos; visi latviai turi virsti pravoslavais; iš evangelikų jau tūkstančiai pereina į pravoslaviją ir t. t., jis parodė ten pat jo pastangomis išleista kalendorių latvių kalba, bet rusiškomis raidėmis — "Latviešu pareizticigas draudzes tapat katolju un luteru draudzes kalendars uz to 1867 gadu. Vilna v tipografijā gubernskago pravlenija. 1866". "Latvių pravoslavlų (žinoma pirmoj vietoj) parapijos, o taip pat katalikų ir luteronų parapijos kalendorius 1867 metams" ir t. t. Jaunuoliai suprato, kad priešais juos sėdi Muravjovo tarnas, latvis-rusifikatorius, ir nuliūdę grįžo namo.

Po to P. Miglinieks dirbo savo gimtojo valsčiaus raštineje, vėliau — keliuose kituose valstiečių buvo atidėtas. Nepriklausomybės laikais suspėjo parašyti jaunimo dramą "Jauna uždė" (Atžalynas), romanus "Tumšais plivuris" (Tamsioji uždanga) ir "Gaili puskakti" (Gaidžiai vidurnakty).

Po to P. Miglinieks dirbo savo gimtojo valsčiaus raštineje, vėliau — keliuose kituose valstiečių buvo atidėtas. Nepriklausomybės laikais suspėjo parašyti jaunimo dramą "Jauna uždė" (Atžalynas), romanus "Tumšais plivuris" (Tamsioji uždanga) ir "Gaili puskakti" (Gaidžiai vidurnakty).

Po to P. Miglinieks dirbo savo gimtojo valsčiaus raštineje, vėliau — keliuose kituose valstiečių buvo atidėtas. Nepriklausomybės laikais suspėjo parašyti jaunimo dramą "Jauna uždė" (Atžalynas), romanus "Tumšais plivuris" (Tamsioji uždanga) ir "Gaili puskakti" (Gaidžiai vidurnakty).

Po to P. Miglinieks dirbo savo gimtojo valsčiaus raštineje, vėliau — keliuose kituose valstiečių buvo atidėtas. Nepriklausomybės laikais suspėjo parašyti jaunimo dramą "Jauna uždė" (Atžalynas), romanus "Tumšais plivuris" (Tamsioji uždanga) ir "Gaili puskakti" (Gaidžiai vidurnakty).

Po to P. Miglinieks dirbo savo gimtojo valsčiaus raštineje, vėliau — keliuose kituose valstiečių buvo atidėtas. Nepriklausomybės laikais suspėjo parašyti jaunimo dramą "Jauna uždė" (Atžalynas), romanus "Tumšais plivuris" (Tamsioji uždanga) ir "Gaili puskakti" (Gaidžiai vidurnakty).

Poezija iš Lietuvos

ILGESIO AKMUO ANT ŠIRDIES

Kasnak vis sapnuoju Panerių ažuolynus
Klausau Verkuos lakštučių čiulbesių
Matau mažytes skinančias žolynus,
Bet nebegirdžiu jaunimo dainų.

Visi nutilo teroro prislėgti
Iš svetimų žodžių bijo ištart
Vergvienoj skęsta, niekur pasislėpti,
Kiekvienas klausia, ar rytas jau arti...

O naktie, naktie, kokia tu ilga,
Laikas aušrelei jau sužibėti
Nuo Tautos kaklo nutraukti kilpą
Laisvės spinduliais pasigerėti.

Kaip aš norėčiau Lietuvą matyti
Iš svetimųjų rankų išplėstą
Ir nors žodėlį jai pasakyti
Nakties pabaiga artinas, brėžta.

Kaip aš norėčiau Vilniaus bažnyčių varpų
Į dangų išgirsti sauksmą
Miestų, miestelių bei kaimo gryčių
Laisvų latvių patirti džiaugsmą.

O kaip norėčiau Vilniaus Rasose
Lietuvių apleistus aplankyti kapus
Ir sumirkinti mano ašarose
Bedžiūstančių ten gelmų lapus.

Rauda lietuvis Sibiro miškuose
Žiauriai atplėtos nuo savo šeimų,
Alkani vyrai kanalus kasa ir miršta ravuose
Be žmonos globos, be vaiky, be daklarų...

Prašis aušrelė, artėja dienele
Vergėjų pančiai sutrupės,
Tada susilys ir mus saulele
Tada tik laisvi būsim ir mes.

sulaukęs vos 33 metų. Jo laidos Nautrenų parapijos kaip pinėse virto didėle ir tragiška žemininkų demonstracija. Tenai ir tada jis iškilo tartum koks šventasias.

Augštos vertės

Tai yra vienas iš didžiausiųjų tremties daliosios literatūros veikalų, iš viso apie 1,500 puslapių. Veikalas turi didelės patriotinės reikšmės ir net aktualias. Autorius dokumentų ir istorinės literatūros pagalba įrodinėja, kad didelį Drisos, Sebešos metu pririš prie rogų ir varė į tolimą Ludzos apskrities kalėjimą. Po tokių kančių buvo palaužta jo gera sveikata ir Pėteris Miglinieks mirė 1883 m.

kiais žiauriais metodais latgalai buvo anksčiau ir dabar darpinami, kur kalba iki šiol yra išlikusi. Tokiu būdu A. Rupainio trilogija įneša latvių istorijon naują aspektą, kurie pilnai yra pripažįstami.

Cia reikia pridurti, kad nepriklausomybės kovų metu su bolševikais 1920 m. vasario pradžioje latvių kariuomenė buvo užėmusi dalį augščiau paminėtų sričių, bet tų pačių metų rugpjūčio 11 d. pagal taikos sutartį sritis liko anapus sienos. Tada, Latvijos seime kilo protestai, kad už sienos liko ištisos latviškai kalbančiųjų katalikų parapijos. Seimas nutarė padaryti ten plebisicą, bet Sov. Rusija nesutiko.

Kultūrinė kronika

● Sovietai pristato A. Zmuidzinavičių amerikiečiams. Sov. Sąjungos ambasados JAV-se leidžiamas propagandinis žurnalas "USSR", savo naujausiam — 7-me numeryje, patalpino me no kritiko Anatolio Clenovo straipsnį apie 80 metų amžiaus suaktį minintį lietuvių dailininką Antaną Zmuidzinavičių, pavadinant "Oldest Lithuanian Painter".

Straipsnio pradžioje yra pažymima, jog amerikietis, vizituojantis Ciurlonio meno muzėjų Kaune, ant jo sienų rastų paveikslus, vaizduojančius Potomac, Yellowstone National Park ir kitas pažįstamas vietas, kuriuos minimas dailininkas, yra nutapęs savo viešėjimo metu JA Valstybėse.

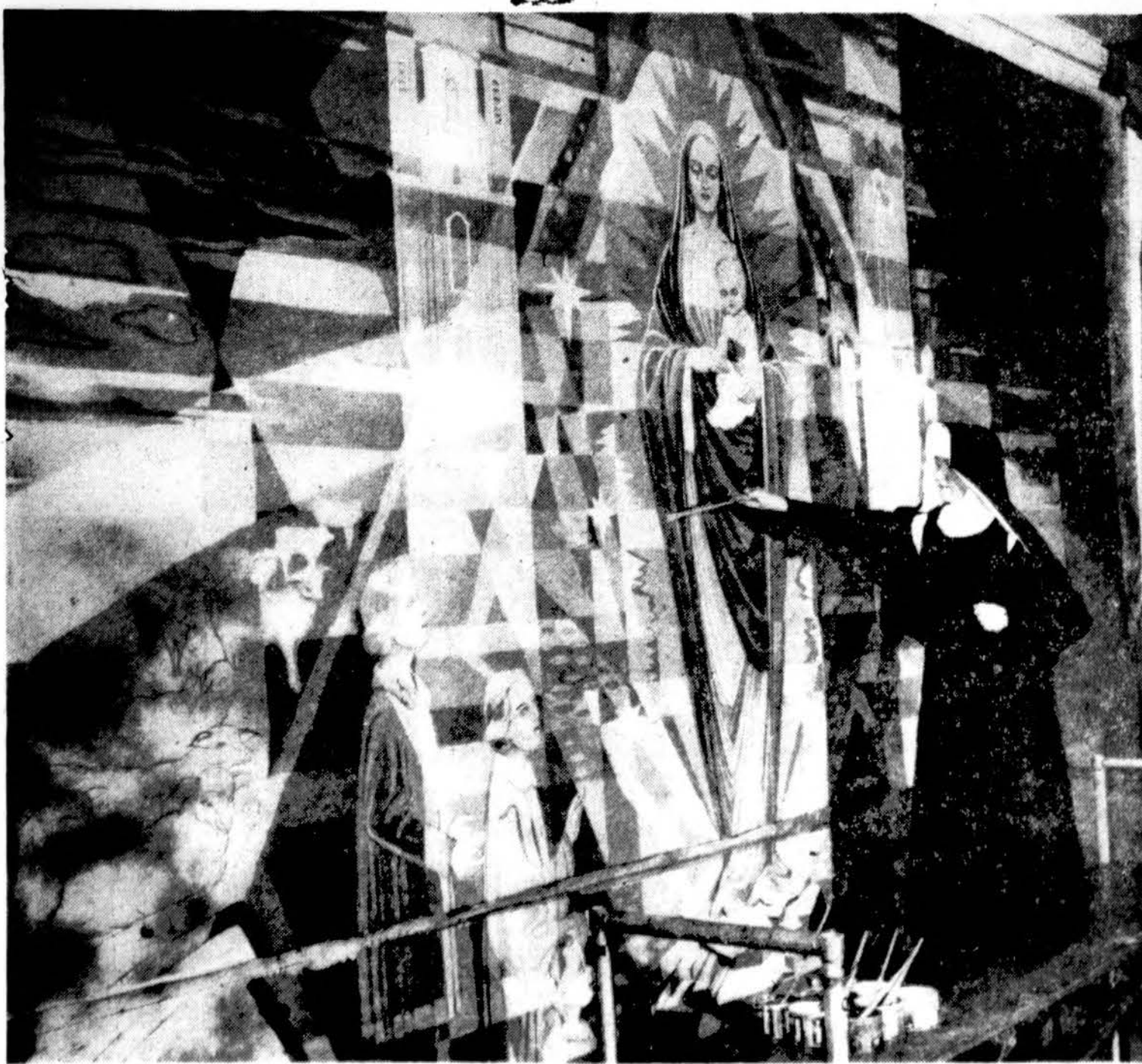
Cia apie A. Zmuidzinavičiaus viešnagę JA Valstybėse taip rašoma: "Du kartus — nuo 1908 iki 1910 ir nuo 1922 iki 1924 metų Zmuidzinavičius viešėjo JAV-se. Savo antrosios kelionės metu jis pervažiavo visą šalį, ke liudamas automobiliu iš Chicago į Vancouverį ir tada palei Pacifico krantą Meksikon. Iš Meksikos jis grįžo į Chicago per Arizoną, bėpiedamas nukeliauęs apie 8.700 mylių".

Toliau straipsnyje yra sakoma, jog meno mėgėjams Amerikoje Zmuidzinavičius nėra svetimas, kadangi jis čia buvo surošęs tris specialias savo darbų parodas — Chicagoje, New Yorke ir Washingtone ir jo paveiks lai gali būti užtikamai Pittsburgho ir Chicago galerijoje ir daugelyje privačių muzėjų.

Anatolius Clenovas, aplankęs dailininką jo studijoje, ten pasitebėjęs nemaža paveikslų, bet jį tarpe svarbiausią vietą užima Lietuvos gamtos vaizdai ir

Rūpestingos ir pagrūdinės šaltinių studijos iš Antano Rupainio yra pareikalavusios ištisų 25 metų — ketvirtadalio šimt mečio. Visą medžiagą Rupainis paėmė su savimi į tremtį; pradėjo rašyti Vokietijoje ir užbaigė Amerikoje. Nežiūrint ke lių kalbos arba stiliaus trūkumų, prieš mus stovi didelis ir užbaigtas veikalas, kuris vertas plačiausio dėmesio.

LIETUVAITE DAILINIKĖ

Šv. Kazimiero vienvietijės seselė Mercedes naujai pastatyta Marquette parke lietuvių bažnyčią piešia paveikslą, vaizduojantį Marijos apsi-
reikimą Silavoj. Naujoji bažnyčia bus kardinolo Striech pašventinta gegužės 12-ji. Bažnyčios projektą darė arch. J. Mulokas. Parapijos Chicago American klisė

portretai. Taip pat jo studijoje Clenovas užtikęs ir daug lietuvių liaudies meno gaminių, darydamas išvadą, jog dailininkas yra lietuviškos tautodailės rinkėjas.

Toliau mūsų dailininkas yra apibūdinamas šiais žodžiais: "Zmuidzinavičius yra perdėm lietuviškas. Jis gimė Lietuvoje ir savo jaunystėje ganė karves. Tuo metu jis pajuto meilę dalei ir savo talentą pašventė savo tautiečiams. 1906 m. jis buvo vienu iš pirmosios lietuvių dailininkų parodos rengėjų, o 1907 m. jo vardas buvo Lietuvių Meno draugijos steigėjų tarpe. Vėliau jis buvo išrinktas šios draugijos pirmininku ir šiose pareigose buvo 26 metus".

Šis rašinys yra pailiuotras dviem A. Zmuidzinavičiaus spalvotomis reprodukcijomis: "Baltijos krantas Lietuvoje" ir Salomejos Nerios portretu. Kitose dviuose nuotraukose dailininkas yra uniformuotas kartu su savo žmona Marija ir bėmokantis savo mokinius. (E. Š.)

● Litanistikos institutas

Fordhomo universitete šiā vasarā (1957) rengiasi pradėti pirmąjį vasaros semestrā. Klau-

sytojai, sėkmingai baigusieji 3 kursas, galės gauti 6 kreditus. Litanistikos instituto tikslas: 1. Padėti mokyklose dirbančioms sėsėris ar dar besiruošiančioms šiām darbui pagilinti lituanistikos žinias, 2. Amerikos seminaruose studijuojantiems klietikams suteikti glesnį lituanistinių dalykų pažinimą. 3. Pagelbėti kunigams, norintiems pasitobulinti lietuvių kalboje. (Jei bus norinčių, prel. J. Balkunas sutiko dėstyti homiletikā). 4. Padėti visam lietuviškam jaunimui — studentams ir abiturientams įsijungti į lituanistikos studijas.

Sitam planui realizuoti reikalinga mūsų visuomenės pagalba ir parama.

Visais reikalais rašyti: Rev. Prof. Vl. Jeskevičius, 3. J., Box No. 566, Fordham University, New York 58, N. Y.

Lituanistikos instituto dėstytojų štabą sudaro kun. dr. V. Jaskevičius, J. Brazaitis, dr. Ant. Sals ir dr. Ant. Vasys. Be to, paskaitos būna ir svečių dėstytojų, kaip vysk. V. Brizgio, dr. A. Senno, dr. J. Puzino, dr. S. Sužiedlio, kun. St. Ylos, dr. K. Pakšto, dr. J. Aisčio ir kt. Dėstoma: lietuvių kalba, lietuvių kultūros istorija, lietuvių literatūra, Lietuvos istorija. Vasaros semestriui registracija teisis nuo dabar iki gegužės mėn. 30 d., mokslas prasidės liepos 5 d. ir baigsis rugpj. 14 d. Pragvenimas vasaros semestro laikotarpiui bendrbutyje \$195 (kambarys ir maistas).

● Reti leidiniai. Carl Winter universitetinė leidykla (adr. Carl Winter Universitaetsverlag, (17a) Heidelberg (Baden), Lutherstrasse 59, Postfach) dar turi pardavimui Chr. Bartsch "Dainų balsai" iš 1887 m., C. Cappeller "Kaip senieji lietuvininkai gyveno" iš 1904 m., W. Hoffeinz "Giesmių balsai" iš 1894 m., Ph. C. Jurkschat "Litauische Maerchen und Erzachlungen" iš 1894 m. ir eilę kitų vokiškų studijų apie lietuvių kalbą. Ta pati leidykla yra išleidusi prof. Alfredo Senno "Hand buch der litauischen Sprache. Lesebuch und Glossar", 29 psl. ir dabar leidžia paties autoriaus lietuvių istorinę gramatiką. Minėtoje skaitymų knygoje yra tekstai iš Mažvydo katekizmo, lietuvių patarlių, priežodžių, mįslių, pasakų, dainų ir kitų kūrinių pavyzdžiai.

● Iš Lietuvos gavome pluoštą eilėraščių, kurių vieną čia spausdiname.

LIETUVIŠKOJI MOKYKLA

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ 5-GOS SKYRIUS

tel. FR 6-6897. Red. pavaduotojai: J. Kreivėnas ir A. P. Bagdonas
Redaguoja — Jer. Ignatonis, 4630 S. Paulina St., Chicago 9,

Jaunimo nusikaltimai

JANINA NAVICKAITĖ, Cleveland, Ohio

Jaunimo nusikaltimai yra viena iš jautriųjų temų amerikiečių spaudoje. Daug šiuo klausimu yra rašoma, daug kalbama, bet mažai veikiama. O susirūpinti reikėtų, ir greitai. Jeigu nebus imtasi griežtų priemonių šiai kylančiai negerovii bangai prištūdyti, pagal statistinius davinius, surinktus JAV Senato specialios komisijos, 1960 metais šiame krašte daugiau kaip 785,000 jaunuolių bus oficialiai paženklinoti nusikaltėlių vardu ir apie 1,700,000 parodys rimtų tendencijų tokiams tapti.

Palyginus su 1940 metais tai yra labai didelis šuolis. Tais metais JAV per Jaunimo teismus perėjo 235,000 jaunuolių. Antrojo Pasaulinio karo metu šis skaičius beveik padvigubėjo — 400,000. Po karo nukrito ligi 300,000, bet nuo 1949 metų jis nesustojęs kilęs.

Tiems, kurie žiūri gana skeptiškai į statistinius duomenis, reikėtų atkreipti dėmesį į nepaneigiamą faktą, kad jaunimo nusikaltimai auga — ir auga daug greičiau negu pats jaunimas. Kas reiškia, kad kiekvienais metais vis didesnis jaunimo nuosimtis tampa nusikaltėliais.

Priežasčių beješkant

Nesigilinant į įvairias nusikaltimų rūšis, kurios apima plačią skalę nuo vandalizmo ligi šaltakraujiškų žmogžudysčių, pažvelkime į kai kurias priežastis, kurios atveda jaunuolius prie to ribos.

Daugumas mūsų yra įpratę galvoti, kad nusikaltimai auga „požemyje“, kad jie yra tampa guri šiuose nepretinckliu, skurdū. stoka normalių gyvenimo sąlygų. Nors materialinis gerbūvis turėtų būti vienu iš svarbiųjų stabdžių nusikaltimų vežime, de ja, faktai rodo, kad jis toli gražu nėra toks esminis, kaip kad mes norėtume jį matyti. Ilustracijai galima būtų panaudoti tas pačias JAV, kuriose materialinis gyvenimo standartas yra pats augščiausias pasaulyje, bet kurių nusikalti-

my skaičius pralenkia daug vargingesnes valstybes.

Nėra abejonės, kad grūva miesto kvartalai, perpildyti neišsikišs kilmės gaivalų, nėra ideali vieta išauginti dorą, Dievo ir žmonių įstatymų prisilaikančių šeimą. Todėl nenuostabu, kad tokios landynės yra visokiu rūšių nusikaltimų perykla. Bet kaip išaiskinti tėvažudystę sūnams, kuris užaugo visakuo pertekusioje aplinkoje, arba vagystes dukters kuriai nieko namie netruko?

Šešelis krinta ant visuomenės

Prel. Joseph E. Shieder, jaunimo skyriaus direktorius prie National Catholic Welfare Conference, žmogus, kuris yra pašventęs karą metu šis skaičius beveik padvigubėjo — 400,000. Po karo nukrito ligi 300,000, bet nuo 1949 metų jis nesustojęs kilęs.

šeimos vaidmuo

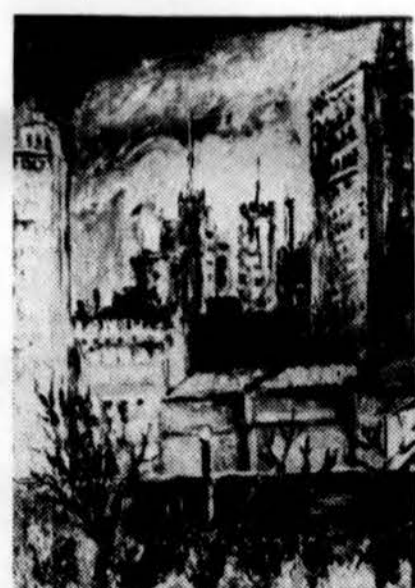
Visos rimtos studijos, praves tos šiuo klausimu, nukreipti kaltinamąjį pirštą pirmiausia į šeimą, tą patį pirmąjį ir dēlo svarbiausią formuoją jaunos asmenybės. Bet ar užtenkama yra skirtima dėmesio šiai pagrindinei institucijai? Mūsų amžiuje, ir ypač čia Amerikoje, idealu yra pastatyta jauna, graži moteris, bet ne kukli motina; šeimos vaidmuo yra sumažintas ir lyg nustumtas į šėšėlį. Iš tiesų, kaip, palyginus, mažai yra rašoma jaunos mergaitės ar jaunuolio santykių draugijoje, kaip

retai sutinkama jaunimo vyresniųjų priežiūroje. Galbūt nė viename krašte nėra sutinkamas toks retas fenomenas kaip čia Amerikoje — du absoliučiai skirtingi p sauliai: tėvų (old folks) ir jaunimo. Lyg jie visiškai nebesurastų bendros kalbos, lyg jie visiškai vienas kito nepažintų.

Tas perankstyvas nepriklausomybės bei laisvės tiesokjimas iš jaunimo pusės ir tas perdidelis savo gerbūviu susirūpinimas ir apatiškumas iš tėvų pusės, atrodo, yra vienas iš pleištu šeimoms medyje. Tačiau kaltinant tėvus, neužtenkama skiriančius dėmesio, melės ir pasiaukojimo savo vaikams, o taip pat ir vaikus, jieškančius šilumos ir supratimo už savo šeimos ribų, mes patenkame tarytum į užburą ratą, kuriame jau nebegalima surasti kas yra šios tragedijos priežastis ir kas išdava. Bet prisiminę prel. Schieder mēstą kaltinimą senimui pažvelkime į tėvus. Kaip gi jie galėtų prisidėti prie šitos bauginančios nusikaltimų problemos sprendimo.

Devyni keliai į prazūtį

- Denver teisėjas Gilliam išleido brošiūrą, pavadintą „Kaip padromi nusikaltėliai“ ir išplatino jas to miesto tėvų tarpe. Štai santrauka taisyklių, kurių tėvams prisilaikant, vaikai anksčiau ar vėliau pasidarys nusikaltėliais:
 - Nedėok savo vaikui religinio ir dvasinio išsilavinimo.
 - Negebk moterystės, įstatymų, valdžios. Niekiti teismus, policiją, moteris, mokyklas, religiją.
 - Vadink discipliną atgyventi ir pasenusiu dalyku ir nepraktikuok jos. Kivirčijantis su žmona vaikui girdint, žiūrėk, kad jis žinotų, kuris iš jųdvių yra stipresnis.
 - Nekreipk dėmesio į vaiko planus ir malonumus, nes jie gali tau atimti per daug brangaus laiko.
 - Neatidaryk savo namų vai-

Jadv. Paukštienė Chicago

ko draugams, nes jie tik pridarys netvarkos. Nesirūpink kur jis praleidžia laisvą laiką.

6. Nesusidraugauk su savo vaiku per daug, nes paskui sunku bus juo nusikratyti.

7. Niekad nepagirk savo vaiko, nes jis paskui gali persitentti tau pataikaudamas.

8. Niekad neparodyk jam savo prisirišimo ir niekad, o niekad nepasakyk, kaip labai tu jį myli. Jis gali pagalvoti, kad tai labai „nevyriška“.

9. Visuomet būk blogu pavyzdžiu. Tu juk esi suaugęs ir gali daryti kas tau patinka.

Pagunda ima tą skaičių pradžiai ligi dešimties. Tikiuosi, kad skaitytojas man atleis.

10. Neskaityk rimtos literatūros jaunimo auklėjimo klausimais. Nejieškok patarimo psichologus, mokytojus. Žinojimas žmogų ap sunkina ir padaro daugiau atsakingu.

Tik lašelis jūroje

Jaunimo nusikaltimo problema yra per daug komplikuo ta ir perplati, kad ją būtų gali-

DABAR LAIKAS ĮSIGYTI NAUJĄ CENTRINĮ APSILDYMA — GAZO AR ALYVOS.

Mūsų kainos žemiausias; mūsų instaliacija yra tobula. Kreipkitės į mus pilnam centrinio apšildymo instaliacijos darbai. Mes atliekame visokį „sheet metal“ — skardos darba.

LEE'S AUTOMATIC HEATING

1626 S. CICERO AVENUE, Cicero 50, Ill. TOWNHALL 3-6676
ANTANAS LIGUTIS, savininkas

IS ARTI IR TOLI BALDU PERKRAUSTYMAS
Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna apdrauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl., Chicago, Ill. WALBROOK 5-8063

SPECIALUS BARGENAS

- Sofoms, Lovoms,
- Lempoms

KAINOS NUO \$49.50 ir augščiau

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ BALDU
FELIX A. RAUDONIS, NELLIE BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE Co.
2310 W. Roosevelt Road Telef. SEeley 3-4711

Krautuvs atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

JONAS GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO. Pardavimas ir taisymas
Televizijos, radijai, telefonai, kamb. vėsintuvai

„KALBA VILNIUS“

Kasdien 1 val. 30 min. popiet. Ateikite pasiklausyti.
2512 W. 47th St. Tel. Frontier 6-1998
ATIDARA IR SEKM. nuo 11 val. ligi 3 val.

ANGLIS IR PEGIAMS ALIEJU PRISTATOM Į VISAS MIESTO DALIS TUOJAU PAT Saugus baldų perkraustymas asmenų turinčių ilgą patyrimą.
STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Ave., Telef. Virginia 7-7097

ma nušviesti trumpame straipsnyje. Čia buvo paviršutiniškai prielias tik vienas jos aspektas. Tokie klausimai kaip televizija, pigūs juokų laikraščiai (comic books), kinas, mokykla yra tik keli pavyzdžiai to, kuriomis mūsų visuomenė turėtų gyvai domėtis, nes su kiekviena diena mūsų priaugiantis jaunimas vis labiau įsilieja į amerikietiško gyvenimo kiti- lą — labai tiksliai pavadintą „melting pot“ vardu — ir vis dažniau yra išstatomas dideliems pavojams.

Pedagoginiai įvairumai

100 metų mokytoju organizacijai. 1858 metais Cincinnati mieste susirinko daugiau kaip 200 mokytojų iš įvairių Amerikos kraštų ir įsteigė National Education Association. Šiuo metu jai priklauso 54% visų Amerikos mokytojų bei švietimo darbuotojų ir turi arti 700,000 narių. Šios sąjungos centrą sudaro 560 tarnautojų, 31 įvairių sričių departamentas. Visos cent-

rinės įstaigos įkurdintos istaigingame pastate Washingtone.

Per šimtmetį N. E. A. išaugo, išsiplėtė ir turi lemiamą vaidmenį Amerikos švietimo srityje ir mokyklų sistemos sukurime. Šios organizacijos nariai laikosi garsiojo pedagogo Pestalozzi principo: — mokyklis iš paties daikto lygiai taip pat kaip ir iš knygų, ir Amerikos mokyklų sistematizatoriaus John Dewey — dirbdmas mokyklis. Pagal šiuos principus negalima vaikų prievarta versti mokytis, jie turi patys pribžesti prie moko mojo dalyko ir patys pradėti mokytis. Jei jų niekas neintere suos, vadinasi, jie ir netinkami mokslui, tad reikia jiems rasti kitą sritį. Pirmumas teikiamas fiziniam auklėjimui.

Po antrojo Pasaulinio karo į šio tipo mokyklų programą įvesta vadinamas „life adjustment“. Vaikai mokomi daugiau įvairios namų apyvokos, — dažymo, remonto, grindimo darbų, kulinarijos dalykų — negu klasiškinių dalykų, sūksysime, lotynų (Nukelta į 7 pusl.)

Pasinaudokit paskutinēm IŠPARDAVIMO DIENOM

Dabar nuipcinti vist: Hi-fi fonografai • Televizijos • Vėsintuvai • Vėdintuvai AM/FM radio aparatai • Vakieški trumpu bangų rad. apar. • Įkaldėjimo aparatai • Dulkiasturbiškai • Rašomos mašinėlės • Įvairūs elektriniai namų apyvokos reikmenys • Antenos ir kit.

DAINA TELEVISION sales-service

Sav. Inž. A. SEMENAS
3321 S. Halsted — CLIFFSIDE 4-5665
Atdara: kasdien 9—6, pirmadieniais ir ketvirtadieniais 9—9

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervežimus į štolimų ir artimų atstumų.
Tel. Bishop 7-7075

J. ANDRULIS, MICHIGAN FARM CHEESE - SURIŲ ATSTOVAI CHICAGOJE YRA:

STANLEY METRICK

1804 West 47th St.
Telef YArds 7-8393
CHICAGO 9, ILL.

JOHN SHURNA

5418 S. Albany Ave.
Telef. GRovchill 6-7783
CHICAGO 29, ILL.

REIKALAUKITE VISUR SKANIAUSIŲ J. ANDRULIO MICHIGAN FARM CHEESE - SURIŲ, KURIE YRA VISŲ MEGSTAMI NETIK GAVENIOS METU, BET IR SVENCIŲ LAIKOTARPIU.

J. Andrulis, Michigan Farm Cheese Fountain, Michigan

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SOUTH DAMEN AVENUE

ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

APRIL-BAL. 11, 12, 13 d. d.

GRAIN ALCOHOL 190 PROOF V.S.P. Fifth \$4.89

HENNESSY THREE STAR COGNAC Fifth \$5.09

DELTOUR RESERVE, IMPORTED COGNAC Fifth \$3.49

CINZANO VERMOUTH Dry or Sweet Fifth \$1.39

KJAFKA WINE Fifth \$1.69

OLD TAYLOR, BONDED (Decanter only) Fifth \$4.49

IMPORTED CANADIAN WHISKEY Fifth \$3.98

IMPORTED LIQUEURS Pineapple, Raspberry, Cacao, Apricot, Fifth \$2.89

WURZBURGER IMPORTED BEER Case of 24 bottles Case \$7.50

KRON-BRANNVIN OR ANDERSON, IMPORTED AQUAVIT Fifth \$3.98

NAUJĄ ARBA VARTOTĄ AUTOMOBILĮ GALIMA NUPIRKTI BE PINIGŲ

NAUJAS 1957 CHRYSLER \$2811

NAUJAS 1957 PLYMOUTH \$1732

Daugybė garautuotų visų išdirbusių vartotų automobilių už labai atpigintas kainas

Seniausia, didžiausia ir teisingiausia lietuvių automobilių pardavimo ir remontavimo įstaiga

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

CHRYSLER — PLYMOUTH DIRECT FACTORY DEALER

4030 Archer Ave., Chicago 32, Illinois Telef. VIrginia 7-1515

KULTŪROS TEMOMIS

L. DAMBRŪNAS, Brentwood, Md.

3. Kuria sąlyga jaunesnioji karta nenutrauks ryšių su lietuvybe?

Apie tai dr. J. Girnius kaip tiktai daugiausia ir kalbėjo Kultūros kongrese Chicagoje. Iš esmės tai yra pedagoginė problema. Prelegentas pabrėžė, kad sava tautybė išlaikoma ne kitaip, kaip per savąją kultūrą. Gi savos kultūros, o tuo pačiu ir tautybės meilės negalima jau naujai kartai įkalti, reikia ją ugdyti. Kadangi ugdymas nėra vienpusis veiksmas (iš auklėtojo pusės), bet suponuoją ir ugdomojo pastangas, tai tikslu kalbėti ne vien apie judymą, bet ir apie jaugimą, t. y. ne tik apie sąmoninę išorinį veikimą, ir nesąmoningą vykumą. Nesąmoningos ugdomosios reikšmės turi gyvenamąjį aplinką, kurios įtakoję įgyjama tam tikrų polinkių bei pomėgių. Nesąmoningai jaugti j lietuvišką kultūrą reiškia lietuviškoje aplinkoje įsigyti pomėgių lietuviškai kultūrai. Tačiau toks polinkis bei pomėgių įsigijimas remiasi daugiau jausmais. Nors toks įprotinis, jausmais besiremias savon kultūron jaugimas yra gana svarbus reikalas, vis dėlto jo vieno nepakanka.

Toks jaugimas būtų nevertas, nes jeigu galima j ką nors įprasti, tai galima ir atprasti, ypač aplinkai pasikeitus. Tokio nesąmoningo savon kultūron jaugimo gali užtekti savam krašte tarp savų žmonių, kur išsiungti iš savos kultūros ir įsijungti į svetimąją beveik neįmanoma. Tačiau tokio nesąmoningo jaugimo nepakanka emigracijos gyvenant svietimoje aplinkoje. Kad lietuvis nedegty savąjį tautai, jis turi pamėgti savąją kultūrą ir sąmoningai, t. y. jis turi pažinti ir jos vertingumą pro- ir suprasti, kodėl lietuvių branginti lietuviškąją kultūrą yra kilni moralinė pareiga. Žodžiu, jurgimais bei įsiugdymas lietuviškon kultūron yra gana sudėtingas procesas, apimtas visą žmogaus dvasines galias — jausmus, protą ir valią, visą jo dvasinę būtybę.

Tokį sąmoningai savąją kultūrą pažįstantį ir vertinantį žmogų vadiname tautiškai susipratusi žmogum, nes tautinis susipratimas yra ne kas kita, kaip, anot Antano Suižedžio, "šviesus proto pažinimas, supratimas tėvynės kaip etinės vertybės, kaip moralinės pareigos, ir tvirtas valios palinkimas, nusistatymas šią pareigą vykdyti" (žr. jo str. Protas, jausmai ir Lietuva, Ateitis Nr. 4, 1956). Vadinas, tautybė, jos meilė nėra tik jausmo ar naudos reikalas, kaip kažkas teigia, nes ir apskritai kiekviena meilė nėra tik jausmo dalykas. Tikra meilė apima visa — ir jausminį susižavėjimą, ir protinio mylimojo objekto vertingumo pažinimą ir valios palinkimą jį siekti.

Pats svarbiausias čia betgi dalykas yra turbūt valia. Kaip ją pakreipti norima, mūsų atveju lietuviškos kryptimi? Tauti-tinius jausmus, kaip minėta, ugdo lietuviška aplinka — meniniai parengimai ir kita. Proto darbas yra tiesos pažinimas. Su pažindinti jaunimą su tėvų tautą, jos praeitimi, dabartimi bei jos kultūra nėra irgi labai sunku. Bet pats pažinimas dar nepalenkia valios norima kryptimi. Sakoma, kad valios objektas yra gėris. Taip. Bet konkrečių gėrio objektų yra daug. Kodėl žmogus palinksta į vieną objektą labiau nei į kitą? Kas nulemia pasirinkimą? Ar galima rasti objektyvių argumentų, kuriais galėtume įrodyti, kad čia gimusio ir užaugusio lietuviuo moralinio pareiga yra labiau vertinti ir laikyti savą lietuvišką, o ne amerikietišką kultūrą? Man atrodė, kad tokių objektyvių argumentų nėra. Todėl ir j čia gimusio jaunuolio klausimą: kodėl turi likti lietuviu? negalime duoti objektyvaus atsakymo.

Tokio jaunuolio apsisprendimo, lėms ne objektyvines vertybes, bet subjektyvius jį pasirinkimus. Gi subjektyviam pasirinkimui pakreipti norima kryptimi nėra kitos priemonės, kaip atitinkamas auklėjimas, ir būtent auklėjimas idealistinėje dvasioje. Idealistiniu auklėjimu paprastai vadiname tokį auklėjimą, kuris dvasines vertybes stato augščiausiai už medžiagines gėrybes. Tuo atžvilgiu kiekvienas krikščioniškas auklėjimas yra idealistinis auklėjimas. Bet mūsų bendruomenė ir tokio, sakyčiau, normalaus idealistinio auklėjimo nepakanka, nes toks auklėjimas gali duoti tik gerą žmogų, gerą pilietį. Mums gi reikia ne tik gero, bet ir mokančio aukotis idealui žmogaus. Todėl mums reikia sustiprinto idealistinio auklėjimo, tokios idealizmo mokyklos, iš kurios išsina herojai — savanoriai kovotojai dėl kitų tautų laisvės, socialiniai kovotojai dėl skriaudžiamųjų teisių, religiniai kovotojai — misionieriai ir pan. Tik idealistinėse nuotaikose išaugęs jaunas žmogus galės suprasti, kodėl jis turi mylėti tėvų protėvių tautą: dėl jos gyventi ir aukotis. Motyvai čia gali būti įvairūs — mažos tautos skriaudos ir kančios, jos herojiškos kovos, jos tautinis originalumas, jos kultūra bei meno gro-

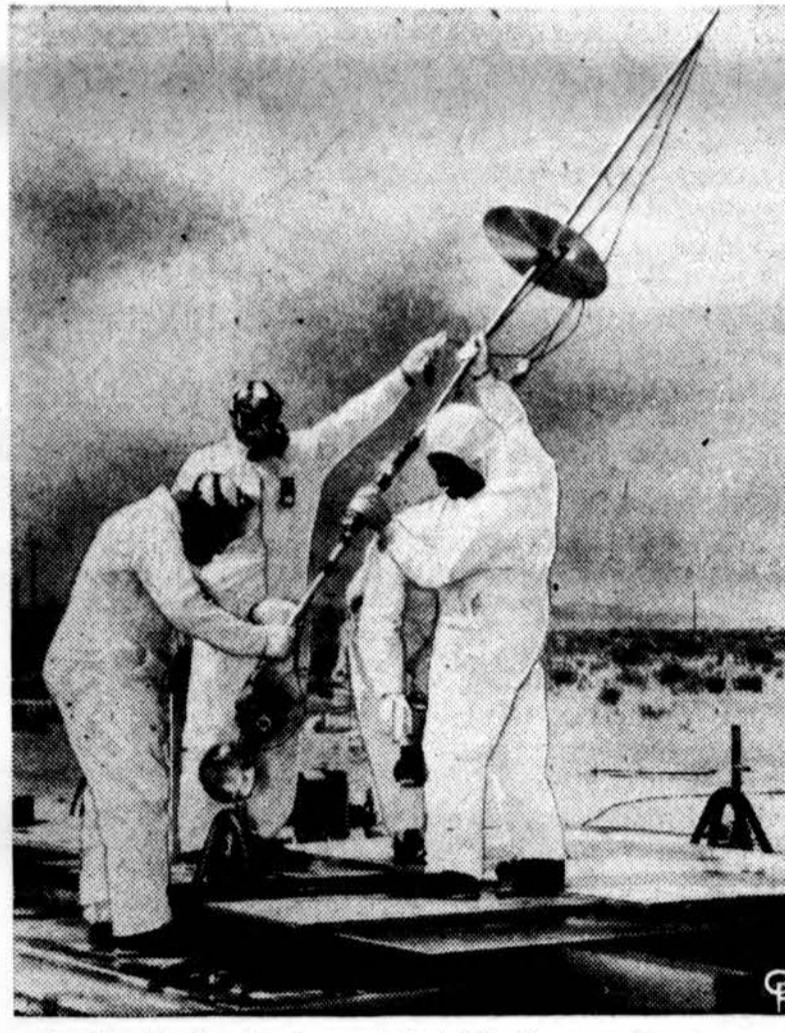
žis ir kt. Be idealistinio išauklėjimo tokie ir panašūs motyvai neveikia.

Jo betgi mums, atrodo, kaip tiktai trūksta, ir ne tiktai šeimose, bet ir organizacijų veikloje bei jų spaudoje. Pavarčiau pvz. praeitų metų Ateities ir Laiškų Lietuviams kompleksus ir neradau juose nė vieno beveik straipsnio idealizmo klausimu. Teisingai, atrodo, dr. Vygantas studentų at-kų stovykloje praėjusią vasarą pabrėžė, kad Ateitis daro labai gerą įspūdį estetiškai atžvilgiu, bet jį nėra tokia turinio atžvilgiu. Juk idealistinio vengry jaunimo sukilimas buvo kaip tik gera proga pakalbėti apie idealizmą. Laiškuose Lietuviams yra net specialus skyrius Jaunimo paslaptys, kuriaje dažniausiai kalbama apie meilę... Argi jaunimui jau niekas kita nebeįdomu? O jei jau ir būtų neįdomu, tai jaunimo auklėtojų pareiga yra sudominti.

Galėčiau pvz. pasiūlyti padiskutuoti su jaunimu kad ir šias temas: idealizmas ir materializmas (kurios yra šių dienų dominuojančios nuotaikos?). Ar seniau buvo kitaip tuo atžvilgiu? Ar Amerikoje sumaterialėjimo yra daugiau negu Europoje ir kitur? Kas didesni idealistai — senesnioji karta ar jaunimas? Ar tiesa, kad mūsų (lietuvių) senesnioji karta daugiau vertina dvasines vertybes, o jaunimas medžiagines gėrybes, kaip teigia A. Baltinis (Aidai, 1956 m. Nr. 10)? Tokios vienos temos užtektų ir visi studijų savaitei. Jaunimo spaudoje nemažai turėtų rasti vietos idealistinio gyvenimo pavyzdžiai — herojai. Jų yra daug tiek mūsų, tiek kitų tautų istorijoj, tik reikia juos gražiai pristatyti.

Iš to, kas pasakyta, aiškėja ir apie ugdomųjų veiksmų — aplinkos ir auklėtojų — svarbą. Aplinka vadiname tėvų namus, jaunimo organizacijas, stovyklas, o sąmoningais auklėjimaisiais veiksmais — tėvus, mokytojus, kunigus, auklėjamųjų ar organizacijų vadovus. Geriausių rezultatų susilaukiama, kai abu šie veiksniai sutartinai veikia, kai ir aplinka, ir auklėtojai skatina bei ugdo idealistinius nuostatumus.

FOTO APARATAS RADIOAKTYVIOMS MEDŽIAGOMS

General Electric bendrovės technikai kilnoja savo išrastą aparatą, kuriuo galima imti nuotraukas požemio rezervaruose, skirtuose išmetimini radioaktyvioms atliekamoms medžiagoms. Aparatas yra įtaisytas prie pilninio stieba. Vidury yra diskas, kuris apsaugo nuo atominų spindulių tuo metu, kai imamos nuotraukos.

Kaip dabar atrodo lietuviškos frontas jaunimo sektoriuje? Tu rintis galvoj mūsų studentiją, reikia pasakyti, kad padėtis dar nėra bloga. Negalėčiau sutikti su A. Baltinio nuomone, pareikš tū minėtame Aidų numery, kad mūsų jaunimas materialėja, kad jis labiau vertina medžiaginius dalykus, nei vyresnioji Lietuvoj užaugusi karta. Toks sumaterialėjimo priekaištai jam nepritaikomas jau vien todėl, kad studentija yra dar nesavaraikiškai gyveną žmonės, tad

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMU PRISTATOM
Visokių Rūšių MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITVINAS, Pres.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkainavimų ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai.
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro Seštadieniai iki 8 val. vakaro

MILŽINIŠKAS ISPARDAVIMAS
3 kambariams visiškai nauji baldai \$299.95. Iškaitoma saliono komplektas. "dinette", "reconditioned" gazo krosnis ir šaldytuvai. Lengvom išimokėjimo sąlygom.

Le-Joy Furniture Mart
5902 So. Halsted Street
Kasdien iki 6 v. Sekmad. 11 iki 5 v.

kad visuomeninėje veikloje reikiama gana gyvai, rodo, kad mūsų studentija taip greit jau nesiveržia į medžiagines gėrybes. Tiksliau apie kartų palyginimo tuo atžvilgiu rezultatai išeity greičiau vyresnės kartos ne naujai.

Todėl kalbant apie pavoju mūsų jaunimui, tenka kalbėti ne apie sumaterialėjimą. "medžiaginių vertybių primato pojūsus. O tai yra visai skirtingi dalykai. Jaunas žmogus gali netausti ir nebūdamas materialistas. Jis gali vertybes iškeisti ne į gėrybes, bet į kitas vertybes. Konkrečiai kalbant, jis gali save laikyti ne lietuviu, o lietuvių kilmės amerikiečiu, tad kitos tautybės, negu jo tėvai. O tai įvyksta, kai jaunas žmogus užauga nelietuviškoje aplinkoje ir jaugė ne į lietuvišką, bet į amerikietinę kultūrą, nes tautybė, kaip teigia dr. Girnius, yra daugiau kultūros nei prigimties dalykas.

Toks nutautilio pavoju jau pradeda grėsti jauniausiajai kartai, pradedant galbūt dalimi pačių jaunųjų studentų ir einant žemiau. Bet dėl to kas gi daugiausia kaltas, jei ne ta vyresnioji karta — tėvai, kurie taip

yra susirūpinę medžiagiais dalykais, kad net savo vaikų tautiniu auklėjimu bei švietimu neturi laiko pasirūpinti. Dr. Girnius teisingai savo paskaitoje pabrėžė, kad svarbiausias visidėlo mūsų sąlygomis auklėjimasis veiksnys yra tėvai. "Pagrindinė atsakomybė, rašo J. G., galutinėje sąskaitoje lieka tėvų rankose. Kokie kiemo vaikai išaugs, lieka liudys, kiek jų tėvams rūpėjo lietuvybė".

Tai patvirtina ir kasdieniniai faktai. Yra Amerikoje gimusių ir užaugusių lietuvių, puikiai lietuviškai kalbančių ir lietuviškos branginančių, kurie patvirtina, kad lietuviško auklėjimo pagrindus jie gavo iš tėvų. Yra ir priešingų pavyzdžių. Yra naujų ateivių, kurių vaikai jau sunkiai bekalba ar ir visai nekalba lietuviškai. O tai todėl, kad tėvai arba sąmoningai nenori mokyti vaikų lietuviškai, arba "neturi laiko".

Blogus tėvus tuo atžvilgiu galima suskirstyti į tris grupes. Pirmai grupei priklauso sąmoningi lietuviškos žudikai. Tai tie tėvai, kurie sąmoningai lietuviškai namie su vaikais nekalba. Sunku pasakyti, kiek tokių yra, bet jų yra. Antra grupė — ap-

(Nukeita j 6 psl.)

Dabar jūs galite pirkti BABUSKA BRAND FARM STYLE CHEESE-SURJ čia pat Chicagoje. Pagamintas šonovišku būdu "taip, kaip būtų kad gamindavo." Gaunamas jūsų aplinkes krautuviuje arba reikalaukite, kad jį parūpintų tuojau pat.
C. E. ZUERCHER & CO., 313 N. Carpenter Street Chicago 7, Ill. Monroe 6-6692

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytoj!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!
Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:
Pirmad., antrad., penktad. ir Trečiad. 9 ryto iki 12 val. Seštad. 9 val. ryto iki 4:30 P.D. Ketvirtad. 9 val. iki 8 v.v.

Atliekame didelius ir mažus automobilių remontus. Lyginimas, dažymas, Elektrinis suliejinimas. Parduoame automobilių dalis.
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA"
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA" — A. Stanevičius, Sav.
2641 West 71st Str. (Kampas Talman Ave.)
Telef. PProspect 8-9842, Namų tel. WAlbrook 5-5934

1/2% PADIDINA DIVIDENDĄ!

CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N
2555 WEST 47th STREET Lafayette 3-1083
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas

Mokame aukštus dividendus. Keičiamo čekius. Parduoame ir perkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai nemokamai.

Pradėkite taupyti atidarydami sąskaitą šiandien. Aprausta iki \$10,000.

Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro; antr. ir penk. 9 iki 5; treš. uždaryta, o sešt. nuo 9 iki vidurdienio.

MOVING
ADDAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING
IŠ TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI—NAUJIAUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS—PILGUS IR SAŽINGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAlbrook 5-9209

Ar Jūs esate toks LINKSMAS? Jei ne, tai pradėkite TAUPYTI. ŠIANDIEN!

Mutual FEDERAL Savings

2202 W. Cermak Road Chicago 8, ILL. Virginia 7-7747

and Loan Association
Chartered and Supervised by the U.S. Government

Aukštesnius dividendus mokėsime nuo 1957 m. sausio mėn. 1 dienos.

Partrauksime Jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygtę.

Pinigus padėti nereikia važinėti. Juos galite pa siųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.

JOHN J. KAZANAUSKAS, Prezidentas

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniai nuo 9-tos ryto iki 8 val. vakaro. Seštadieniai nuo 9-tos val. ryto iki 1 valandos po pietų. Trečiadieniais visai neatidaroja.

ANTANAS TVERAS
DIPL. LAIKRODININKAS
Geryų firmų laikrodžiai, brangenybės, religiniai dalykai (devocionalai), prekės dovanoms.
2646 W. 69th St. RE. 7-1941

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užtikrinti nuo ugnies naus, baldus, automobilius ar šilap ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

KULTŪRINĖ KRONIKA

• K. B. Kriaučiūnas, Amerikos lietuvis, jau sulaukęs 73 m. amžiaus, anksčiau išleidęs savo eilėraščių knygą "Is dūmės lūšnės", dabar savo lėšomis išleido 178 psl. knyga "Siauruoju takeliu", kurią sudarė...

• Lietuviškos knygos klubas per paskutinius septynerius metus yra išleidęs 45 tomus knygų, iš kurių tik keturi yra vertimai. Viena knyga yra pakarto...

• Baltijos bažnyčių istorija. Iš spaudos išėjo kolektyvinis veikalas "Baltische Kirchengeschichte", kurį išleido Reinhard Wittram leidykla. Veikalas turi 347 puslapius, daugiausia dėsto apie vokiečių, estų ir latvių evangelikų-literių bažnyčias Pabaltijy.

• Aldona I. Nasvytė išvertė anglų kalbon kaikiuriuos: Brazdžionio, Aiščio eilėraščius, kurie bus patalpinti amerikiečių poetų leidžiamame almanache. Šiuo metu poetė A. I. Nasvytė daug rašo, rengdamosi išleisti antrąjį savo poezijos rinkinį.

• Dail. K. Zoromskis baigia Knygos klubo veikalą nuo 1950 metų, krinta į akis labai didelis originalios literatūros procedentas. Būtų gera, kad lietuviškoji visuomenė aktyviau paremtų šios leidyklos darbus.

• Prof. Juozas Eretas atsiuntė savo straipsnius knygai "Mano pasaulėžiūra". Iš viso šiam leidiniui straipsnius jau atsiuntė 34 autoriai.

adreso: Lietuviškos Knygos klubas, 4545 W. 63rd. St., Chicago 29, Ill.

• Antanas Karalevičius, lietuvis kunigas, Maryknoll vienuoly no narys, yra direktorius sąjūdžio, kuris Japonijos misijoje rūpinasi vaizdumo priemonėmis mokyklose. Neseniai to sąjūdžio rūpesniu buvo išleista 10,000 egzempliorių gausiai iliustruoto katekizmo, kurio spalvoti paveikslai artimi tiems vaikų pamėgtiems plačiai skaitomiems iliustruotiems leidiniams.

• Gegužės mėnesio skaitymų — bažnyčioje ir namuose — knyga "Motina Gallestingoji", parašyta kun. dr. J. Prunskio, jau surinkta Draugo spaustuviėje ir artimiausiu laiku bus išspausdinta. Šio mėn. pabaigoje bus jau knygų rinkoje. Leidiny kiek vienas gegužės mėnesio diena skirti skaitymai trumpi, gausiai pailiuoti pavyzdžiais ir cita tomis. Leidžia Lietuviškų Knygų klubas.

• Gilinantį į grožinius leidinius galima pastebėti šias keturias grupes: romanus, noveles, poeziją, ir vaikų literatūrą. Romanų buvo išleista trylika, novelių rinkinių — šeši, poezijos rinkinių — šeši ir vaikų literatūros — du. Apžvelgiant Lietuviškos Knygos klubo veikalą nuo 1950 metų, krinta į akis labai didelis originalios literatūros procedentas. Būtų gera, kad lietuviškoji visuomenė aktyviau paremtų šios leidyklos darbus. Jos narių sąlygos yra labai patogios. Rašydami šią knygą, galėjau pasisakyti visuomenei, kad būvau reikalingas žmogus šioje šalyje... Ties sakiniai nelidija, kad ir Alanto redagavimas būtų pavyzdinai atliktas.

DIREKTINIS MENULIS

Senatorius Alan Waterman (kairėj), JAV Mokslo fondo direktorius, sen. Allen J. Ellender (centre) ir sen. Warren apžiūri modelį dirbtinio menulio, koksa bus ateinančiais metais paleistas skristi į erdvę.

Kultūrinėmis temomis

(Atkelta iš 5 psl.) sileidėliai tinginiai. Čia dažniausia kaltos motinos. Kad vaikai "negadintų" joms nervų, jos stengiasi kuo greičiausiai nusikratyti vaikus. Išsiųsdamos juos į svetimtaučių darželius, o namuos nuperka televiziją, prie kurios leidžia vaikams sėdėti tiek, kiek jie nori. Tada motinos turi "ramybę", bet užtat vaikai, nesulaukę nė mokyklinio amžiaus, tarpusavy jau kalbasi lietuviška. Nelietuviški vaikų darželiai ir televizija yra geriausios priemonės vaikų lietuviybės užmūsti. Tokie tėvai kad ir nesąmoningai taip pat žudo lietuviybę.

Trečiai grupei priklauso tie tėvai, kurie iš reikalo ar noro turėti daugiau pinigų abu dirba, o vaikus per dieną dienas palieka. Su vaikais pasimato tik vakarais. Tokje vaikai, bendraudamj kasdien su svetimtaučiais, taip pat greitai nulietuviėja. Ši nulietuviėjimo procesą pagreitina tas faktas, kad tokie tėvai dažniausiai neperka nei lietuviškų knygų, nei jaunimo laikraštelių, nei kitomis tautinio auklėjimo priemonėmis nesirūpina. Žodžiu palieka vaikus visiškai svetimoj aplinkoj. Todėl tokių šeimų vaikus išgelbėti lietuviybės maža vilties. Galima tikėtis lietuviško prieauglio tik iš tų šeimų, kurie patys aktyviai rūpinasi ir panaudoja visas pagel-

bines tautinio auklėjimo priemonės — lietuviškas mokyklas, jaunimo organizacijas, jaunimo vasaros stovyklas ir kt. Todėl labai pasitarnauja lietuviškai visuomenei tie, kurie rūpinasi įsigyti stovyklavietes ar jaunimo namus, kurie dirba jaunimo organizacijose, bendradarbiauja jų spaudoj ir paremia kitokiais būdais. Visi jie yra kovotojai dėl lietuviybės, yra pilna to žodžio prasme rezistentai.

Iš viso, kas pasakytą, išvados yra tokios: kad vaisingiausiai pasitarnautume lietuviškai kultūrai, o per tai ir lietuviybei, turime daugiau stengtis mūsų bendruomenės gyvenimą pakreipti tinkama linkme, būtent tautinio sąmoningumo bei idealizmo linkme. Gi idealizmo kelias yra ne kas kita, kaip aukos kelias. Be aukos niekas nieko vertingo, o juo labiau didingo nesukūrė ir nesukurs. Mes turė-

INCOME TAX SERVICE Daily 9 A. M. to 9 P. M. A. K. JONES 9205 S. Utica (3 blocks East of Kedzie) EVERGREEN PARK, ILL. Garden 2-6668

Krautuvėje "MARGINIAI" adresu: 2511 W. 69th Str., Chicago 9, Ill., galima gauti gražiausią liaudies meno išdirbiniai, knygos, žurnalai, taip pat galanterija.

10 Atsakymų Kodėl Apsimoka Taupyti Standard Federal Taupymo B-vėje

- 1. Stipriausia Taupymo Bendrovė Chicagoje.
2. Turtas \$58,000,000.00
3. Atsargos Fondas virš \$5,000,000.00
4. Standard Namas ir visi įrengimai vert. virš \$1,000,000.00, bet knygose rodoma už \$1.00.
5. Pakėlėme dividendą 1/4% visoms taupymo sąskaitoms.
6. Visados išmokėjome Taupytojams pagal pareikalavimą depresijos ir karo laikais.
7. Visi Taupytojų pinigai investuoti į United States Government garantuotus morgičius ir bonus.
8. Teisingas patarnavimas visuose skyriuose.
9. Visi Direktoriai lietuviai.
10. Narys Federal Savings & Loan Insurance Corporation ir Federal Home Loan Bank Sistemos.

Pinigai idėti prieš 11-tą dieną, neša dividendą už visą mėnesį. CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT JUSTIN MACKIEWICH, President JUSTIN MACKIEWICH, Jr., Vice-President DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečadieniais visai neatidaroma.

Standard Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO 4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32 (Archer Ave. at Sacramento) PHONE: Virginia 7-1141

Paslinksmnimui — praleiskite vakarą čia! MARIE SHAW'S CLUB EVERGLADE Jūsų šeimininkai Tex Rose ir Budd Gloff Užkandžiai užmerkaus nuo 11 v. r. iki 3 v. popiet. Pietūs nuo 7 v. v. iki 3 v. r. LAUKITE GRAND OPENING! Koktelių valanda 3 v. popiet iki 7 v. vak. Garden 2-9838 2501 W. 95th St.

JUCUS SISTERS RESTAURANT (Naujai) dabar atidarytas Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 metai toje pat vietoje. 1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ CENTRAL PARCEL SERVICE YRA VIENINTELĖ ĮSTAIGA CHICAGOJE, INTURISTO ĮGALOTA. Aukštos kokybės vilnonės Anti-Polio serumas, streptangliškės medžiagos. Standmicinas, cortisonas, serpasilis dartiniai audinių siuntiniai. ir kitokie vaistai pristatomi Standartiniai maisto produktų oru paštu per keletą dieti siuntiniai. Reikalaukite mūsų naujų katalogų užsakymai be eilės priimami. Jei norite pasiūsti Jūsų pačių sudarytą siuntinį — prašome paskambinti dėl susitarimo — WAbash 2-9354. Mūsų greitas ir patikimas patarnavimas yra gerai žinomas čia ir Lietuvoje. Nuo 1947 metų mes esame pristatę daug dešimčių tūkstančių siuntinių, neparadę nė vieno. Atėdara nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9:00 val. ryto iki 4:30 val. po pietų. CENTRAL PARCEL SERVICE, INC. Suite 1200, 220 So. State St., Chicago 4, Ill. Tel. WAbash 2-9354

tume suprasti ir visus įtikinti, kad čia atvykome ne tam, kad patogiaj isikurtume ir gražiaj gyvenime, kaip visi čia gyvena. Mes turime atmesti malonaus gyvenimo mintį, nes mums skirtas kitas gyvenimas — daug gražesnis ir garbingesnis. Mes jį galime susikurti, nes mums padeda mūsų tautos brolių nelaimė ir kančia. Jie mus moko aukos ir duoda įkvėpimo didesniems žygiams. Tad nebijokime ir mes aukos; nors mūsų auka bus visada palyginti maža auka, bet ji gaivins ir skaidrins mūsų dvasią ir leis išlaikyti gyvą ryšį su tėvyne, ir leis išlikti žmoniems. Mūsų gyvenimo būdas bus pakad čia atvykome ne tam, kad patogiaj isikurtume ir gražiaj gyvenime, kaip visi čia gyvena. Mes turime atmesti malonaus gyvenimo mintį, nes mums skirtas kitas gyvenimas — daug gražesnis ir garbingesnis. Mes jį galime susikurti, nes mums padeda mūsų tautos brolių nelaimė ir kančia. Jie mus moko aukos ir duoda įkvėpimo didesniems žygiams. Tad nebijokime ir mes aukos; nors mūsų auka bus visada palyginti maža auka, bet ji gaivins ir skaidrins mūsų dvasią ir leis išlaikyti gyvą ryšį su tėvyne, ir leis išlikti žmoniems.

Mūsų bankas buvo saugi vieta taupyti praityje, mes norime jums pagelbėti ir dabar. Ar norite taupyti, ar atidaryti einamąją sąskaitą (checking account), ar gauti paskolą, mes visa tai galime jums sutvarkyti gerai ir greitai. METROPOLITAN STATE BANKS yra atsižymėjęs savo stipria ir pavyzdinga laikysena. Jis pergvenvo abu pasaulinius karus ir depresiją ir indėlininkams išmokėjo pinigus pagal pareikalavimus. METROPOLITAN STATE BANKS yra pirmasis ir vienintelis LIETUVIŠKAS Valstybės bankas visoje Amerikoje. Visi indėliai iki \$10,000.00 apdrausti Federal Deposit Insurance Corporation, Washington, D. C. Kviečiame ir Jus atvykti tuojaus pat į mūsų banką ir pasinaudoti jo patarnavimais, kurie palengvins Jūsų rūpesčius.

METROPOLITAN STATE BANK 2201. West Cermak Road Chicago 8, Illinois Tel.: Virginia 7 - 6430

Pardoudama PUIKI TIKRŲ VILNŲ IMPORTUOTA ANGLIŠKA IR VIETINĖ MEDZIAGA VYRŲ IR MOTERŲ EILUTEMS IR PALTAMS VYRIŠKAM KOSTIUMUI 3 1/2 yardo MEDZIAGA Specialiai tik \$8.50 GRYNOS VILNOS VYRIŠKAM KOSTIUMUI 3 1/2 yardo MEDZIAGA už \$15.00 VILNONĖ VYR. KOSTIUMUI worsted (Sharslnd) medžiaga regul. vertė \$8.50 specialiai už jardą tik \$4.50 SPAUSDINTO SILKO CREPE vertė \$2.50 už jardą ir aukšc. specialiai už jardą \$1.25 MŪSŲ KLIENTAMS NEMOKAMAI AIKSTELĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI. KRAUTUVĖ PATOGI - Vėdinama ir erdvi HELFAND'S TEXTILE FABRICS 1210 So. Union Ave. Telefonai: MOnroe 6-1210 VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS UŽ KIEKVIENĄ PIRKINI SEeley 3-8806 Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienius, nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais uždaryta

AUDYKLA JUOSTA KAZYS PRISMANTAS, sav. 1805 West 46th Street Chicago 9, Ill. Telef. LAfayette 3-3085 Gamina: juostas, takelius, juosteles, pagalvėles, tautinius drabužius, įvairias užuolaidas ir kt. dalykus. Parduoda: gintaro ir medžio gaminius ir Alice Stephens ansamblio plokštelių albumus. SIUVEJAS K. GASTŪNAS MOTERŲ ROBU Pirmas moteriškų kostiumų ir paltų užsakymas iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami šimokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybe gatavus ir pigiau kainuoja. 6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE Chicago 36, Illinois . . . Tel. R.Epublic 7 - 6329

Dėl Liet. enciklopedijos kritikos

A. BENDORIUS, Brooklyn, N. Y.

Prof. Steponas Kolupaila parašė trumpą, bet labai turiningą Liet. Encijos X-jo tomo recenziją (Draugo š. m. kovo 23 d. priede), kurioje yra palieti ir kai kurie geografinės srities dalykai. Būdamas geografinės srities skyriaus atsakinguoju redaktoriumi, noriu ir aš šiuo klausimu atsilygti.

Gerb. Recenzentas rašo: "Geografinių straipsnių (JAV ir Kanados, A. B.) dalį paruošė A. Bendorius, tačiau nevisur tai pavyko, ir dalis jų paliko anglų rašyboje (Key West, San Francisco, Idaho)".

Man regis čia "pavyko", nes kitaip rašyti net ir negalima. Negi rašyti Key West vietoje Raktas Vakarai, o mūsų rašyboje įprastą San Francisco lietuviškai j Sventas Francisus. Čia išlaikytas paprastas, bet būtinai nuoseklumas: mums nepažįstamus svetimuosius vietovardžius rašome taip, kaip jie rašomi atitinkamos tautos rašyboje. Kitaip elgtis būtų nepateisinamas svetimųjų vardų darymas.

Kitas reikalas yra tie svetimieji vietovardžiai, kurie mūsų kalboje yra nuo seniai įsigalėję ir įgyję mūsų jau įprastą formą, pvz. rašome Berlynas, o ne Berlin, Paryžius, o ne Paris, Zeneva, Reinas, Tiberis ir t. t. Pagaliau yra mums gerai žinomi vietovardžiai, tačiau įsigalėjusių mūsų rašyboje originalia forma, kurios, ir norint neįmanoma sulietuvinti, pvz. Los Angeles, Buenos Aires, San Francisco ir kt.

Ligi šiol mūsų enciklopedijoje laikėms šio dėsno gana griežtai ir dėl to niekas nekėlė ginčų. Tačiau paskutiniuose metu pradėjo dvelkti neva tie lietuvinimo vėjelis. Nežinau, kas jį pučia: tomų redaktoriai, ar kalbinkai, bet tas vėjelis rodo tendencijos pataršyti nusistovėjusią rašybinę vietovardžių tvarką. Antai, ligi šiol rašėme Brooklynas, būdami ištikimi svetimųjų rašybai, bet pridėdami lietuvišką galūnę. Tuo išlaikomas nesugadintas vardas ir jam suteikiama mūsiškė forma. Tai auksinis vidurio kelias, arba kitaip tariant, sveika avelė ir sotus vilkas. Niekas dėl to negalėjo pikintis: padoru (pagarba senam olandų kilmės amerikoniui vardui) ir gražu (skambi, sava lietuviška galūnė). Deja, paskutiniame tome jau aptikau šį miestą rašančią Brukliną. Šitokia rašyba tikrieji brooklyniečiai jau turi pagrindo pikintis, nes sudarkomas jiems brangus vardas. Argi mes nesipiktiname aptikę svetimuosius rašančius mūsų Vilnių, o Ukmergę Wilkomierz? Reikalaujame iš kitų mūsų vietovardžių rašyti taisyklingai, turime patys nemaitoti ir svetimųjų vardų.

Imdamiesi svetimuosius vardus "lietuvininti" arba juos rašyti iš klausos sudarysime nereikalingos painiavos, kuria nei mūsų rašyba, nei pačiai encijai nebus pasitarnauta. Turėtume ir toliau griežtai laikytis sutarto įsigalėjusio principo nedarkyti svetimųjų vardų. Bolševikinis paprotys, jų įvestas ir liet. rašyboje, neturėtų būti mums skatinamu panašiai elgtis. Dėlto aš karštai pritariu prof. Kolupailai būti atsargiems su svetimaisiais vardais. Aš lygiai buvau nustebintas mano parašytą kanjoną radęs išspausdintą tarpekliu, nes kanjonas (įsigalėjęs mūsų geogr. literatūroje ir įspilietinės mūsų encijai, pvz. IV t. 79 psl. VII t. 450 psl.) nėra tarpekliu! Tarpeklius yra aukštuma tarp kalnų šlaitų, o kanjonas yra status, gilus upės griovyvis. Štai pavyzdys kaip "lietuvinant" galima pasitarnauti mokslui. Taip pat nežinau kada pranyko mums visiems gerai žinomi kalnai Apalašai, o pradėjo atsirasti Apalašai ir jų palykuonys Apelašai.

Kadangi lietuviškai upė yra moteriškosios giminės, tai yra

tenka prisiminti, kad ji per 1600 km sudaro sieną tarp JAV ir Meksikos. O kiek kraujo ja nutekėjo jankių kovose su ispanais ir meksikiečiais! Dėlto nenuostabu, kad apie ją tiek daug knygų prirašyta. Ir mano bibliotekėlėj viena puošniausių knygų yra Lauro Gilpin "The Rio Grande River of Destiny", kuria dažnai gėriuosi. Potomako vietą nurodžiau tekste.

Norėčiau manyti, kad irgi tik dėl humoro gerb. profesorius anksčiau priekaištavo dėl Hudsono upės, bet tai buvo priekaištas hidrografinio-hidrologinio skyriaus redaktoriui, kuriuo yra... pats Recenzentas.

ir jos mokiniai be vargo gauna darbą. Čia yra moderniausias mokslo priemonės ir didžiausia pasaulyje žodžių biblioteka.

Mokyklos steigėjas belgų kilmės Antonio Vellman, iš pradžių turėta tik 20 mokinių, o dabar 750 vyrų ir mergaičių. Šiuo metu jau vadovauja Stelling-Michaud.

Šių dienų vertėjams statomi dideli reikalavimai. Iš jų reikalaujama ne vien tik greitai išversti kalbėtojų kalbą į kitą, bet ir turėti platų supratimą apie kalbamą dalyką. Todėl šioje mokykloje dėstoma ne vien

tik pasirinktos kalbos, bet ir intelektualiai plačiai išmokslina auklėtinius. Galima suprasti, kiek yra statomi reikalavimai balingantiems šią mokyklą, kad nuo 1951 metų baigė ją tik 35 mokiniai, o augščiausia pažymėjimą — konferencijų ir parlamentinių kalbėtojų kalbų vertėjo titulą per 16 savo gyvavimo metų ši mokykla tėra davusi tik vienai auklėtinei.

Šiais laikais plečiantis tarptautiniai bendradarbiavimai kultūros, politikos, prekybos srityse, vertėjų pareikalavimas labai didelis. Mokyklos dekanas Stelling-Michaud teigimu 20% iš 200 geriausių vertėjų yra mo-

tyti Geneva Interpreter School. Ir nebaigę šios mokyklos mokiniai be vargo gauna darbą. Ver-tėjų ir mūsų tėvams susidomė-ti šia mokykla. Mūsų jaunuolės-tai turį kalboms gabunų gali-nsygti labai gerą ir pelningą profesiją.

Pedagoginiai įvairumai

(Atkelta iš 4 psl.)

ar graikų kalbų. Žodžiu vaikai ruošiami gyvenimui, bet ne mokyklai. Mūsų supratimu, panašų amatų ar kulinarijos mokykla.

Kaip ten bebūtų, kad ir geriausiu norų ir tikslų surašyta organizacija ir gražiausias pastangas rodo mokymo srityje, bet pastaroju metu susilaukė aštrios kritikos. Šiuo metu visuotinis Amerikoje reiškinytis — net augščesniausias mokyklas baigusieji mokiniai nemoka ne tik rašyti, bet ir skaityti. Tai rezultatas šios organizacijos principo:

— Neversk Jonelio skaityti, jei jis dar nesugeba tai pats daryti!

Mokykla kalbų vertėjams. Prie Genevos universiteto veikia vertėjų mokykla. Ji yra gana augšto lygio, turi gerą vardą

TICK-TOCK WATCH REPAIR Taisome visokių firmų laikrodžius. Turime gražių dovanų kaip tai — laikrodžių, papuošalų ir pilną pasirinkimą Sunbeam gaminių — vestuvėms — shower'ams — sukaktuvėms — gimtadieniams ir t. t. Atvykite ir įsitikinkite patys. 1253 W. 18th St., pirmas ir šeštasis. 9:30 iki 7 v.v. HA 1-5332

JOE'S SERVICE STATION Joe Temple, Prop. Now is the time for Spring Tune-Up. Complete auto service. Standard Gas — Oil. Lubrication. Tire and Battery Service. Greasing. Complete Auto Service. 2758 S. 51st St., corner California Ave. GR. 6-9668.

Re-Upholstering — Restyling CUSTOM MADE FURNITURE Complete Home Furnishings and Interior Decorating Service CONVENT CREDIT TERMS STANLEY Furniture Co. STANLEY KAPUSINSKI 6839 W. Belmont TX 9-9275

PRANAS SALEMONAVIČIUS Paruošia paprastas ir sudėtingas (nuosavybių savininkų) mokesčių blankus. Paruošia algų lapus • Atlieka knygvedybą. Sutvarko užsilikusias knygas. 504 West 33rd Street (netoli Normal Avenue). Valandos: Kasdien įskaitant šėštad. ir sek. nuo 9 v. ryto iki 9 v. vak., bet svarbu, kad telefonu susiturtumėt laika Victory 2-3486. 20 METŲ PATYRIMAS — ŽEMOS KAINOS

NARIAI LIETUVŲ TAUP IR SKOLINIMO B-VIŲ LYGOS, KURIOSE Kiekvieno Santaupos Apdraustos iki \$10,000.00 IR Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui Lengvomis Sąlygomis CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN. 6245 S. Western Ave., Chicago 36, Ill. CRANE SAVINGS & LOAN ASSN. 2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill. DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN. 3430 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN. 1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill., tel. TO 3-8131-32 UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN. 1800 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

PASAKOS — VAIRU DZIAUGMAS Pasakų knyga — geriausia dovana! Už \$2.99 autorė atsiųs savo naują 128 pusl. lietuviškų pasakų knygą "Saulės vestuvės". Spalvotas viršelis, daug dail. stilingai iliustracijų. Persiuntimą apmokame. Sose Pipiraitė Tomariene, 5128 S. Aberdeen, Chicago 9, Ill.

SOPHIEBAKUS RADIO PROGRAMA

IS WGES stoties — Banga 1390 PIRMADIENIO vak. nuo 7-8 v. N. O' PIRMADI. IKI PENKTAD. 8:45 iki 9:30 val. ryte SEKMD. 8:30-9:30 v. r. Iš stoties WOPA — 1400 kil. 7159 So. MAPLEWOOD AVE. Chicago 29, Ill. HEMLOCK 4-2413

ORIGINALS MAURICE MOORE PAMINKLAI nuo 1878 metų

John J. Moore, sav. Paminklai Mazono, Greto, Akmenys Markers Prieš Šv. Supulchre kapines Ofinas 111 ir Austin Avenue Beverly 8-6132 Worth, Ill. Residence Tel. Hilltop 5-6277 Aklyjū akyse atrodė, kad jie mirė, bet jie yra RAMYBĖJE.

LEGULO, Department D, 5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYCIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų. 2443 West 63rd Street Tel. PROspect 8-0823 ir PR 8-0834

TROOST — PACHANKIS MONUMENTS JOHN W. PACHANKIS (PATCH), Vice-President 6819 So. Western Ave. Tel. Grovehill 6-3745 Kaip tik ir Rastie Pas Mus! Gražiausių Paminklų Pasirinkimą

PERKRAUSTYMAI — MOVING Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Saukite sekančiai.

ANTANAS VILIMAS 8415 SO. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL. Telefonas — FRontier 6-1882

1957 BUICKAS Tik \$2,595.00 Dynaflo, Radio, Apšildymas, Baltos Padangos Lietuviškoje Prekyboje — MILDA BUICK, Inc. 907 W. 35th St., Chicago 9, Ill. LA 3-2022

kyti Geneva Interpreter School. Ir nebaigę šios mokyklos mokiniai be vargo gauna darbą. Ver-tėjų ir mūsų tėvams susidomė-ti šia mokykla. Mūsų jaunuolės-tai turį kalboms gabunų gali-nsygti labai gerą ir pelningą profesiją.

Mes mokame Augstą Dividendą MIDLAND Savings and Loan Association PER 40 METŲ VISU LIETUVISKU KOLONIJU SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVE 4038 Archer Avenue Tel. LA 1-6716 AUGUST SALDUKAS President

PIRKITE DABAR TIESIOG Nuo MR. NELSON, SAVININKO SAINT CASIMIR MONUMENT CO. 3914 West 111th Street Vienas blokas nuo kapinių Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas mieste! Tel — Cedarcrest 3-6335

LIQDĖSIO VALANDOJ Sankite MAŽEIKA & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI 6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse: gausime koplyčių arčiau Jūsų namų.

JOHN F. EUDEIKIS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS 4605-07 South Hermitage Ave. Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9852 4330-34 South California Avenue Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852 AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

ANTHONY B. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE. CHICAGO, ILL. CICERO, ILL. Telefonai — GROvehill 6-2345 arba TOWnhall 3-2109

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJS Ambulanų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus. Mes turime koplyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir tuoju patarnaujame

PETRAS BIELIŪNAS 4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572 ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401 PETRAS P. GURSKIS 659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711 POVILAS J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911 LEONARDAS F. BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228 JURGIS F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139 VASAITIS — BUTKUS 1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLympic 2-1003 ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI 1646 W. 46th STREET YArds 7-0781 STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 W. 69th STREET REpublic 7-1213 2314 W. 23rd PLACE VIRginia 7-6672 VANCE FUNERAL HOME 1424 S. 50th Ave. OLympic 2-5245 ir TOWnhall 3-9687

